

Tidsnær forkyndelse

På præsterådsmødet i november havde sognepræst Jesper Fich fået til opgave at sige noget om *tidsnær forkyndelse*. Det måtte ikke vare mere end 7 minutter. Her er så, hvad det blev til.

Af Jesper Fich

Mon ikke de fleste præster, ligesom jeg, oplever et vist gys, når man skal prædike, og der er mange præster blandt tilhørerne. Så meget mere gys er der, når jeg ligefrem skal holde et – om end nok så kort – oplæg til præster om prædikenen, og hvilke udfordringer jeg mener at kunne identificere i dag.

Men det må jo kunne lade sig gøre ...

Mit første indfald overhovedet, var dette: "Skal man gøre sig håb om at gribe andre, må man selv være grebet." Det er jo så sandt, at med de ord behøver jeg i grunden ikke sige mere. Men så let går det nok heller ikke.

Så jeg måtte tænke på de situationer, hvor jeg selv hører en prædiken. Det sker heldigvis ret tit – og så har jeg naturligvis ligesom alle andre kirkegængere kvalitetsforventninger. Hvad gør en prædiken, som jeg skal høre, til en god prædiken?

Og så begynder jeg et helt andet sted: Det sker nemlig, at jeg i min egenskab af skolekonsulent bliver spurgt, om jeg med meget få ord kan sige noget, der karakteriserer *katolsk dannelse*. Og jeg plejer at svare: "Man må aldrig – heller ikke i det godes navn – *genstandsgøre* nogen." Det gælder i skolen, men så meget desto mere i Kirken.

I Kirken og ikke mindst i messen har jeg/vi et håb om at være i et rum, hvor jeg aldrig bliver reduceret til objekt, men hvor jeg kan vokse som menneske – som det subjekt og som den kristne, jeg nu engang er. Det betyder konkret, at jeg ikke kan *fordrage* at blive talt ned til. Den gode prædiken derimod, i den springer det ligefrem fra hjerte til hjerte.

Men så, inden jeg kom videre i mine overvejelser, huskede jeg, at Kirken har en ældgammel lære om dét at prædike. En prædiken – en ægte én af slagsen – skal være en *homili*. Det vil sige: Den

skal holde sig til evangeliet og ikke have andet som grundlag og mål end evangeliet – eller til nød den bibelske læsning, som man ellers vælger.

En genfortælling alene keder. Prædikenen mere, den skal åbne nye perspektiver for mig, kalde på mig, men ikke nødvendigvis "tygge" det hele for mig.

I den franske dominikanerprovins har vi for tiden en provincial, der er en gudbenådet prædikant. *Bruno Cadoret* prædiker intelligent, åndeligt modent og vovet, skaber hele tiden nye rum, men da jeg hørte ham første gang, blev jeg helt forbløffet, for pludselig kom der ikke mere. Jeg tænkte: Hov! der må mangle noget, slutningen – papiret med slutningen må være blevet væk! Indtil det gik op for mig, at han prædikede til voksne mennesker; at dette var som 60-ernes franske film, og at slutningen – den sad altså i bænken. Det er tilhørerne, der skal være slutningen – eller rettere forsettelsen, for prædikenen skal jo pege ud på den hverdag, der venter lige på den anden side kirkeportalen.

Altså: ikke nødvendigvis tygge alt – en menighed kan tit mere, end præsten forestiller sig, mange gange meget mere, så behold respekten for menigheden, og lad være med at tygge alt. Hellere skærpe appetitten, meget hellere skærpe appetitten ...

I forlængelse af dét *må* jeg nu understrege, at prædikenen ikke er præstens ejendom. Derfor må han heller ikke behandle den, som var den en tumleplads for hans egne dagsordner, fordomme og meninger – prædikenen skal, jeg må sige det igen: være bestemt af evangeliet.

Nu har jeg aldrig kendt *Peter Schindler*, men jeg har ladet mig fortælle, at han havde et ret solidt ego. Men – og måske derfor – i den lille bitte og smukke kirke, som han lod opføre i Rudkøbing, lod han tilføje en vigtig pointe. Når præsten skulle ud på prædikestolen, så skulle han passere en væg, og dér lod han skrive, sådan at han – og evt. andre præster – ikke kunne udgå at se det: "Vi ville se Jesum" ...

Det er, hvad menigheden ville: de ville se Jesum – ikke Peter Schindler. Det er, hvad en menighed vil: De vil se Jesus, ikke mig. Kan jeg ikke vise dem ham, så har jeg ikke noget at sige.

Dette er i virkeligheden en udfoldelse af prædikebrødrenes, dominikanernes klassiske løsen: *Contemplata aliis tradere* – kontempler/bed for at give dét videre, som du har "gennem-bedt".

Det skal man tage meget alvorligt. I prædikesituationen har præsten megen magt. Alle andre skal tie, mens han taler. Men autoriteten, som præsten har, bunder alene i hans fortrolighed med Skriften og Skriftens Herre.

Og så kunne man jo gøre alle disse overvejelser meget lettere ved at sige, at også her er Skriftens Herre selv modellen. Kristus, forkynderen, han er også i det stykke model. Og se hvad jeg siger: Han talte netop aldrig ned til nogen, hånede ingen, men fra hans mund strømmer tilgivelse...

En af de personer, som igen og igen inspirerer mig er *Henri-Dominique Lacordaire* – han var nogenlunde samtidig med sognepræsten af Ars, levede altså i slipstrømmen af den franske revolution. I sine unge år var han medudgiver af et tidsskrift om samfund og kirke – og fornyelse af begge dele. Han blev tidens mest hørte prædikant, og han samlede tusinder. Tidsskriftet havde som undertitel: Dieu et liberté – Gud og frihed! Han mente, at kunne identificere den længsel efter frihed, som samtidens liberalisme var eksponent for, med den frihed, som Kristus skænker. Dybest set kan der også dårligt være nogen modsætning mellem menneskets mest ærlige længsel og dét, Kristus skænker.

Den tid, Lacordaire levede i, var begyndt at blive døv for det budskab. Og han så, at Gud alt for ofte blev reduceret til det kit, som præsten brugte for at få sin argumentation til holde sammen. Men det er at tage Guds navn forfængeligt, så det skal man lade være med.

Det ord, som til alle tider har været det mest selvfølgelige – "Gud" – er i dag et fremmedord. Men ingen skal bilde sig ind, at det bliver spor anderledes ved at præsten bare gentager det. Der skal mere til.

I sin anmeldelse af en Lacordaires berømte fastepredikener i Notre Dame skrev en Pariseravis – jeg husker ikke lige hvilken: "Pater Lacordaire lykkedes det at holde en hel prædiken uden at nævne ordet Gud!" Men derved åbnede han flere ører for det transcendent end mange med fromhed.

Jeg siger det, fordi det gentager, hvad jeg begyndte med, den tommelfingerregel: At en præst aldrig må gøre nogen tilhører til objekter for sandheden. Det er klogt at huske, at rigtigheder bliver ikke til sandhed, før det lever. Hjerte til hjerte. Selv være grebet for at gribe andre ...

Og jeg siger det, fordi Lacordaire lod tiden inspirere ham og ikke udelukkende så sin samtids forfald, men også så de andre af tidens tegn, dem, der har Gud som grund.

Og så Lacordaire igen, fordi han jo siger det så direkte, dét, jeg ønsker for mit liv, dét, som I ønsker for jeres, dét, som menigheden ønsker for sig selv, ja dét, som selv verden tørster efter, måske uden at vide det: *Dieu et liberté* – Gud og frihed.

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk